

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Affirmatur privatio debitæ rectitudinis ex parte formalis malitiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ARTICULUS I.

*Sitne in formali malitia peccati admittendum aliquod
privativum?*

SUMMARI A.

1. Refellitur Sententia Perezii & Esparzae.
2. Asstruitur in malitiâ formali peccati privatio debita rectitudinis.
3. Probatnr inductione.
4. Prima solutio ad argumentum ordinarium Adversariorum.
5. Non exhaurit difficultatem.
6. Refellitur instantia de talpa.
7. Rectitudo est debita inesse actui, debito morali, non naturali.
8. Tametsi sit intrinsicè malum.
9. Alia plures privationes comitantur peccatum.

§. I.

Affirmatur privatio debite rectitudinis ex parte formalis malitiæ.

1. **N**ondum loquimur de formali constitutivo ipsius malitiæ, sed de his quæ ex parte formalis malitiæ sive primariò, sive secundariò, sive constitutivè, sive consecutivè reperiuntur. Et quidem Anton. Perez citatus ab Esparza q. 29. agnoscit in peccato aliquid privativum, quod sit privativa determinatio voluntatis in priori naturæ antecedens actum positivum, essentialiter tamen connexa cum existentia actus ut futuri posteriori naturæ; ipse verò Esparza admittit ulterius privationem rectitudinis debite inesse non actui, sed voluntati. Neutra tamen explicatio satisfacit, quia privationem quærit, aut statuit extra ipsummet peccatum ex parte principii ut Perez, vel subjecti, ut Esparza: cum tamen ratio mali intrinsicè reperiatur in ipso peccato, nec voluntas aliter sit & denominetur mala, quam propter ipsum peccatum. Igitur, cum sit de natura mali, quòd careat aliqua perfectione & bonitate, carentia & privatio ejusmodi perfectionis intra ipsum peccatum ostendi debet. Quà de causa D. Th. in 2. 2. q. 118. a. 5. in c. inquit: *Omne peccatum ex hoc ipso quod est malum, consistit in quadam corruptione, seu privatione boni.* Ethica. 6. *Habet actus humanus, quòd sit malus ex eo, quòd caret debita commensuratione.* Unde sit

2. **CONCLUSIO.** *In peccato commissionis datur aliqua malitia privativa, quæ sit carentia rectitudinis debite inesse actui.* Est recepta inter Discipulos S. Thomæ, etiam illos, qui constitutum peccati collocant in positivo, contra Almayn. tract. 5. moral. c. 13. & Vasq. in præf. disp. 95. c. 6. qui licet in peccatis ideo malis, quia prohibitis admittant privationem alicujus formæ debite, eandem tamen negant in peccatis intrinsicè malis, ut odio DEI, mendacio &c. Nosram tamen assertionem probant omnes auctoritates S. Script. PP. & Doctoris Angelici a. 3. pro nostra sententia referendæ.

3. Ratio est: Omne malum ideo est malum & defectuosum formaliter, quia habet defectum bo-

ni, & deest ipsi aliqua bonitas & perfectio debita sive [ut habet S. D.] quia deficit ei aliquid plenitudine essendi: ergo omnis malitia formaliter importat aliquem defectum privativum: natiuitatis debite, prout constat inductione naturalis: naturale quippe malum, v. g. monstruosa cæcitas, formaliter includit carentiam alicujus perfectionis naturaliter debite; malum artificiale dicitur formaliter carentia debite rectitudinis artificialis: adeoque etiam malum morale formaliter includit privationem alicujus perfectionis moraliter debite. Atqui bonitas actus humano debita est rectitudo honestatis moralis quæ deservitur peccatum secundum formam rationem malitiæ: ergo in formali malitiâ peccati reperitur privatio rectitudinis debite. Sumptum quoad 2. membrum est certum, quia 1. probatur: Cuilibet actui humano ex deliberata ratione, ex primis principiiis practicis synderesis, & amore ultimi finis in communi procedenti, debetur bonitas & rectitudo rationis, quæ procedit, ideoque in via D. Th. non datur actus indifferens in individuo, eò quòd omnis actus humanus debeat elici conformiter ad finem proprium hominis ut homo est, nempe ad bonitatem honestam: sed peccatum commissionis est actus humanus ex deliberata ratione procedens: ergo ipsi debetur bonitas, rectitudo, & ordo rationis.

§. II.

Diluitur solennis obiectio Adversariorum.

Ordinarius Achilles, & solennis obiectio nostram assertionem sic oppugnat: Privatio est absentia formæ debite & in subjecto apto illam habere: sed absentia rectitudinis moralis in actibus intrinsicè malis, v. g. mendacio, odio DEI non est absentia formæ debite, & in subjecto apto, siquidem isti actus habent intrinsecam incapacitatem & repugnantiam cum honestate, suntque prohibiti, quia mali: ergo saltem in istis actibus non reperitur privatio debite rectitudinis.

Communi objectioni occurrit communis responsio & distinctio: privatio est carentia formæ debite vel ratione gradus communis, vel specificæ, concedo; tantum ratione gradus specificæ nego: sed actus intrinsicè mali nullam habent capacitatem honestatis ex ratione specificæ, concedo; sicut probat argumentum; ex ratione communis & genericæ, nego min. & consequentiam.

Verum, ut observant Salmanticenses, hæc solutio nondum omnem exhaurit difficultatem. Nam in primis ad privationem non sufficit mera capacitas non repugnantia secundum gradum communem; alias equus haberet privationem rationalitatis, siquidem ex parte gradus communis & genericæ, ut est animal, non repugnat esse rationale. Neque secundò dici potest, formam oppositam deberi secundum gradum communem: quia prædicatum, quod generi debetur secundum